

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres: Postbus 16275 | 2500 BG | Den Haag

Aan
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie DAF
Afdeling Ambtsberichten
t.a.v.
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Turfmarkt 147

2511 DP Den Haag

Postbus 16275
2500 BG Den Haag

Infolijn 088 - 0430 430

www.ind.nl

Contactpersoon

Secretariaat

Datum 30 oktober 2023

Betreft Terms of Reference voor algemeen ambtsbericht Pakistan

Datum

30 oktober 2023

Ons kenmerk

Bijlagen

Geachte

Hierbij zend ik u, onder verwijzing naar de afspraken tussen het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, een overzicht met aandachtspunten die met het oog op de beleidsvorming door de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en de uitvoeringspraktijk van de IND en de DT&V bespreking behoeven in het door u uit te brengen ambtsbericht met betrekking tot de algemene situatie in Pakistan. De informatiebehoefte ten aanzien van een land van herkomst van een asielzoeker is als volgt:

Deel 1 Politieke en veiligheidssituatie biedt informatie om een beoordeling op basis van artikel ISC van de Kwalificatierichtlijn mogelijk te maken. Het is daarbij van belang dat vooral duidelijk wordt wat de gevolgen zijn voor de veiligheidssituatie/mensenrechten. Deel 2 Identiteit, documenten en nationaliteit is bedoeld om het vaststellen van de identiteit en nationaliteit te vergemakkelijken, mede ook met het oog op eventuele terugkeer en om te kunnen beoordelen of wellicht sprake zou kunnen zijn dat iemand in aanmerking komt voor een buitenschuldvergunning. Deel 3 Mensenrechten gaat om onderwerpen die van belang zijn voor een toetsing of iemand als vluchteling wordt aangemerkt of dat er sprake is van een reeel risico op schending van artikel 3 EVRM. Deel 4 Vluchtelingen en ontheemden is vooral van belang voor de beoordeling of er sprake is van een verblijfs- of vestigingsalternatief. Deel 5 Terugk er ziet op gerelateerde onderwerpen.

Ik verzoek u de onderstaande onderwerpen te behandelen en in uw ambtsbericht expliciet melding te maken van relevante, reeds door u geschreven openbaar gemaakte (deel)ambtsberichten over Pakistan.

Input van maatschappelijke relevante organisaties is betrokken bij de totstandkoming van deze brief.

Kunt u zich in dit gehele ambtsbericht beperken tot een beschrijving van die aspecten, afgezien van de nieuwe vragen die in deze Terms of Reference gesteld zijn, die zijn gewijzigd ten opzichte van uw algemeen ambtsbericht Pakistan van september 2022?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum

30 oktober 2023

Ons kenmerk

1. Politieke en veiligheidssituatie

1.1. Veiligheidssituatie

- 1.1.1. Welke belangrijke veranderingen zijn er sinds de vorige verslagperiode geweest ten aanzien van de grootste/belangrijkste gewapende groeperingen in Pakistan (de groepen die in paragrafen 1.1.2 en 1.1.3 van het algemeen ambtsbericht Pakistan van september 2022 warden genoemd)?
 - 1.1.1.1. In welke mate is Islamic State Khorasan Province (ISKP) actief in Pakistan? Wat is hierbij het aantal (Pakistaanse) leden, trainingskampen en aanslagen? Welke ontwikkelingen hebben zich in dit opzicht afgespeeld sinds de vorige verslagperiode?
- 1.1.2. Zijn er sinds het algemeen ambtsbericht Pakistan van september 2022 nieuwe relevante gewapende groeperingen opgericht en/of groot geworden die tijdens de vorige verslagperiode niet zijn benoemd? Zo ja, welke (bijvoorbeeld Tehreek-e-Jihad Pakistan (TJP)) en hoe hebben deze groepen zich ontwikkeld?
- 1.1.3. Hoe is de verhouding tussen de ISKP (in Pakistan) en de Tehreek-e-Taliban (TTP) aan de ene kant en Afghanistan en in het bijzonder de (Afghaanse) Taliban en ISKP (in Afghanistan) aan de andere kant?
- 1.1.4. Welke groeperingen hebben sinds de vorige verslagperiode aanslagen gepleegd in Balochistan, Kasjmir en Sindh (specifiek Karachi)? Welke ontwikkelingen hebben zich in dit opzicht afgespeeld sinds de vorige verslagperiode?
- 1.1.5. Indien zich gerichte (gewelds)incidenten hebben voorgedaan, kunt u dan aangeven tegen wie deze waren gericht en wie de actoren waren?
 - 1.1.5.1. En kunt u een indicatie geven van het aantal incidenten, waar ze plaatsvonden, en om wat voor incidenten het ging?
- 1.1.6. Kunt u aangeven of de overheid sinds het algemeen ambtsbericht Pakistan van september 2022 bescherming heeft geboden tegen islamitische groeperingen/religieuze partijen die zich tegen personen/groepen richt(t)en? Zo ja, op welke wijze(n)?
- 1.1.7. Hebben sektarische partijen/groeperingen sinds het algemeen ambtsbericht Pakistan van september 2022 aan invloed/macht gewonnen, verloren of is daarin niets veranderd? Indien daarin veranderingen zijn opgetreden, waaruit blijkt dat dan feitelijk? Kunt u hierbij ingaan op de belangrijkste sektarische partijen/groeperingen?
- 1.1.8. Welke specifieke Madrassa's warden in verband gebracht met deelname, financiering dan wel ondersteuning van terroristische activiteiten? Worden deze Madrassas in verband gebracht met een gewapende groepering, zo ja, welke?
- 1.1.9. Is er een militaire operatie gaande tegen de TTP gaande? Zo ja, hoe verloopt dit? In welke regio vindt dit plaats? Vallen hierbij ook burgerslachtoffers?
- 1.1.10. Vindt er gedwongen rekrutering/ronseling plaats door milities en/of de Pakistaanse overheid en/of Iran? Zo ja, door wie, waar en op welke schaal en met welk doel? Wie zijn hiervan het slachtoffer?

- 1.1.11. Is er iets bekend over de wijze van rekruteren door gewapende groeperingen in Pakistan?
- 1.1.11.1. Kunt u de rol van madrassa's beschrijven bij het ronselen voor jihadistische groeperingen? Zijn er nog specifieke madrassa's te noemen in dit verband? Kunt u de reactie van de overheid op die madrassa's beschrijven?
- 1.1.11.2. Wat is er bekend over de wijze van rekruteren door specifiek de TTP in Pakistan?
- 1.1.12. In hoeverre werkt het Pakistaanse leger samen met de TTP?
- 1.1.13. In hoeverre werkt de Pakistaanse politie samen met de TTP?
- 1.1.14. Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot de veiligheidssituatie in Balochistan in het bijzonder, zowel in het kader van religieus geweld als separatistisch geweld?
- 1.1.15. *Bewegingsvrijheid*
- 1.1.15.1. Ondervinden familieleden van personen die in het negatieve daglicht van de autoriteiten staan problemen bij legale uitreis? Zo ja, welke problemen?
- 1.1.16. Voor zover er sprake is van een uitreisvisum: Is er een tijdslimiet verbonden aan het uitreisvisum en zo ja: zijn er consequenties voor personeh die na het verlopen van hun uitreisvisum terugkeren? Zo ja, wat zijn deze consequenties?

1.2. *Politiek(e)-(-bestuurlijke) ontwikkelingen*

- 1.2.1. Kunt u een beknopte beschrijving geven van de belangrijkste politieke ontwikkelingen in Pakistan sinds het algemeen ambtsbericht Pakistan van september 2022 en de informatie uit dat ambtsbericht actualiseren?
- 1.2.2. Welke ontwikkelingen hebben zich afgespeeld sinds het algemeen ambtsbericht Pakistan van september 2022 met betrekking tot incidenten die zijn begaan door het leger, de veiligheids- en inlichtingendiensten en de politie?
- 1.2.3. Hoe heeft de bilaterale relatie tussen de Pakistaanse overheid en de Afghaanse Talibanregering zich ontwikkeld?
- 1.2.4. Hoe is op dit moment de situatie voor aanhangers/leden van politieke partijen en/of bewegingen in Pakistan zoals bijvoorbeeld die van de Pashtun Tahafuz Movement en de Awami National League? Zijn er aanhangers/leden van andere politieke partijen en/of (separatistische) bewegingen in Pakistan die problemen hebben met de Pakistaanse autoriteiten (en dan met name met het Pakistaanse leger)?
- 1.2.5. Hoe is op dit moment de situatie voor Pakistan Tehreek-e-Insaf(PTI)-aanhangers/leden in Pakistan? Hoe worden PTI-aanhangers/-leden in Pakistan (en hun familieleden) door de autoriteiten en/of andere groepen behandeld?;
- 1.2.6. Zijn er aanwijzingen dat de Pakistaanse autoriteiten de activiteiten van PTI-aanhangers/-leden in het buitenland monitoren (waardoor de activiteiten in het buitenland bij terugkeer tot problemen leiden)?
- 1.2.7. Is er iets bekend over waar de Anjuman-e-Hussania en de Allahmar Students Foundation voor staan en of zij in de negatieve belangstelling staan van de Pakistaanse autoriteiten of andere niet-statelijke actoren in Pakistan? Zo ja, door welke groep en waarom?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise

Land en Taal

Datum

30 oktober 2023

Ons kenmerk

2. Identiteit, nationaliteit en documenten

2.1. NADRA

- 2.1.1. In het algemeen ambtsbericht Pakistan van september 2022 wordt in paragraaf 2.1.8 kritiek die er bestaat op NADRA beschreven. Wat is de huidige stand van zaken omtrent de aldaar beschreven punten?
- 2.1.2. In hoeverre zijn de plaatselijke of regionale Union Council database en de NADRA database inmiddels aan elkaar gekoppeld?
 - 2.1.2.1. Hoe is dit geregeld in stedelijke gebieden?
 - 2.1.2.2. Hoe is dit geregeld in rurale gebieden?
 - 2.1.2.3. Is registratie van huwelijken in NADRA voor alle personen ongeacht hun religie verplicht of vrijwillig? Kunt u hierbij in ieder geval ingaan op de situatie van ahmadi's?
 - 2.1.2.4. Worden inschrijvingen van huwelijken van alle religies in NADRA gehonoreerd? Zo nee, welke religies niet en wat gebeurt er in de praktijk? Kunt u hierbij in ieder geval ingaan op de situatie van ahmadi's?
- 2.1.3. Hoe wordt een ahmadi-huwelijk gesloten en geregistreerd?
 - 2.1.3.1. Kan een door de ahmadiyya-gemeenschap afgegeven huwelijksakte worden gelegaliseerd door het Pakistaanse *Ministry of Foreign Affairs*?
 - 2.1.3.2. Hoe verhoudt de niet-erkenning van het ahmadi-huwelijk (srecht) door Pakistan/Pakistaans recht zich tot de familieregistratie door de Pakistaanse autoriteiten/de NADRA? Erkennen de Pakistaanse overheden indirect of feitelijk wel ahmadi-huwelijken, of moet er onderscheid worden gemaakt tussen acceptatie en erkenning?
 - 2.1.3.3. Kan iedere Pakistaan op afstand inloggen in de NADRA-registratie en vervolgens documenten, diens persoonlijke of wellicht ook die van anderen, inzien en uitdraaien? Hoe is de procedure daarvoor?

2.2. Identiteitsdocumenten

- 2.2.1. Staat in een Pakistaans paspoort altijd de religie van de persoon in kwestie vermeld?
 - 2.2.1.1. Indien dit vermeld wordt, kan iemand daar dan vrijwillig voor kiezen om dit te vermelden of is het verplicht? Is een vermelding mogelijk als iemand atheïstisch is of geen religie heeft?
- 2.2.2. Staat op een Pakistaanse identiteitskaart altijd de religie van de persoon in kwestie vermeld?
 - 2.2.2.1. Indien dit vermeld wordt, kan iemand daar dan vrijwillig voor kiezen om dit te vermelden of is het verplicht? Is een vermelding mogelijk als iemand atheïstisch is of geen religie heeft?
- 2.2.3. Moeten alle genoemden in een Family Registration Certificate persoonlijk aanwezig zijn bij de aanvraag daarvan?
- 2.2.4. Kunt u informatie geven over het feitelijk voorkomen van documentfraude en welke soorten dit betreft?
 - 2.2.4.1. Kunt u eventueel ook informatie geven over de meest voorkomende vormen van documentfraude ten behoeve van (asiel)aanvragen in het buitenland?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
30 oktober 2023

Ons kenmerk

2.3. *Nationaliteit*

- 2.3.1. Gelden er inzake naturalisatie tot Pakistaans staatsburger nog steeds andere regels voor mannen dan voor vrouwen? Heeft het Hooggerechtshof hier inmiddels een uitspraak over gedaan?
- 2.3.2. Kunt u aangeven of Pakistan ingezetenen (waaronder kinderen) kent zonder enige nationaliteit?
- 2.3.3. Kunt u daarbij aangeven om welke (etnische) groepen het gaat en zo ja wat de oorzaak is?
- 2.3.4. Komt in deze gevallen vastgestelde staatloosheid voor en wordt dit geregistreerd en kenbaar gemaakt en zo ja op welke wijze?
- 2.3.5. Welke mogelijkheden zijn er voor deze groepen om de Pakistaanse te (her)verkrijgen op basis van de betreffende nationaliteitswetgeving (welke wetsartikelen)?

3. **Mensenrechten**

3.1. *Positie van specifieke groepen*

- 3.1.1. Kunt u aangeven hoe groot de totale bevolking van Pakistan is? Welke religieuze groepen wonen er in Pakistan? Hoe groot zijn deze religieuze groepen als percentage van de totale bevolking van Pakistan? Kunt u daarbij in ieder geval ingaan op het aantal ahmadi's, het aantal christenen en het aantal soennitische en sjjiitische moslims? Kunt u hierbij ook ingaan op waar in Pakistan deze groepen veelal woonachtig zijn?
- 3.1.2. Zijn er groeperingen die (middels bedreiging en/of geweld) gericht tegen specifieke personen/groepen actief zijn? Kunt u in dit verband in ieder geval ingaan op ISKP, Tehreek-e-Labbaik Pakistan, de TTP.
 - 3.1.2.1. In welke mate komt geweld, dan wel bedreiging, voor door voorgenoemde groepen?
 - 3.1.2.2. Wat is de mate van bescherming van burgers in verschillende gebieden/provincies door de autoriteiten tegen genoemde groeperingen/activiteiten? Welke acties onderneemt de Pakistaanse overheid tegen deze groeperingen/activiteiten?
 - 3.1.2.3. Is er een speciale politie-eenheid ter bescherming van minderheden? Is het een landelijke eenheid? Hoe effectief is deze eenheid? Hoe staat de bevolking tegenover deze eenheid?
- 3.1.3. In hoeverre is verhuizen naar een ander gebied in Pakistan een reële optie om je te onttrekken aan bedreigingen van fanatieke islamitische bewegingen, zoals Tehreek-e-Labbaik Pakistan?
- 3.1.4. In hoeverre is verhuizen naar een ander gebied in Pakistan een reële optie om je te onttrekken aan bedreigingen van gewapende groeperingen, zoals de TTP?
- 3.1.5. In hoeverre is het verplicht om bij het inschrijven voor hoger onderwijs de religie te vermelden? Zo ja, ondervinden personen problemen vanwege hun religie?
- 3.1.6. In hoeverre is het verplicht om bij het solliciteren (of in een later stadium van de procedure) naar een baan bij de overheid, dan wel de private sector, de religie te vermelden? Zo ja, ondervinden personen problemen vanwege hun religie en welke zijn dat?
- 3.1.7. Balochistan
 - 3.1.7.1. Wat is thans de positie van leden van *Baloch National Movement* (BNM) en gelieerde organisaties? Welke acties ondernemen zij? Wanneer komen leden van deze organisaties in de problemen? Wat voor problemen ondervinden zij dan? Heeft de

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise

Land en Taal

Datum

30 oktober 2023

Ons kenmerk

Baloch National Movement zetels in een parlement in Pakistan? In paragraaf 3.1.5 van het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 schrijft u dat de BNM geen verboden organisatie is, maar dat leden wel degelijk ernstige problemen kunnen ondervinden, zoals marteling, moord en gedwongen verdwijningen. Kunt u dit ook voor de verslagperiode bezien en voor zover mogelijk nader toelichten?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise
Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
30 oktober 2023

Ons kenmerk

3.1.7.2. Welke Baloch studentenorganisaties zijn er actief? En zo ja, wat voor soort acties ondernemen de organisaties? Wanneer komen hun leden/aanhangers in de problemen? Wat voor problemen ondervinden zij?

3.1.7.3. Hoe staan de autoriteiten tegenover *850-Azad, Baloch Liberation Army, Baloch Liberation Front, Baloch Republican Army* en *Lashkar-e-Balochistan* (en eventueel andere gelieerde of soortgelijke organisaties in Balochistan) en nemen de autoriteiten actie tegen (leden en hun familieleden van) dergelijke organisaties en zo ja, waaruit bestaan deze?

3.1.7.4. Hoeveel gedwongen verdwijningen vinden er plaats in Pakistan die gelinkt kunnen worden aan (vermeend) Baloch separatisme en door wie wordt dat gedaan? Wanneer loopt iemand in Pakistan het risico om, in het kader van (vermeend) Baloch separatisme, slachtoffer te worden van een gedwongen verdwijning?

3.1.7.5. In hoeverre houdt de Pakistaanse overheid (vermeende) Baloch separatisten in het buitenland in de gaten?

3.1.7.6. Past de Pakistaanse overheid ook collectieve straffen toe voor (vermeend) Baloch separatisme? Zo ja, wie zijn hiervan dan het slachtoffer en in welke mate komt dit voor?

3.1.8. Rohingya's

In Pakistan bestaat een aanzienlijke Rohingya-gemeenschap (voornamelijk in Karachi).

3.1.8.1. Kunnen Rohingya's op enigerlei wijze aan verblijfsdocumenten komen? Kunnen zij worden genaturaliseerd tot Pakistan? Als de status illegaal is van deze Rohingya's, worden zij dan gedoogd en hebben zij wel recht op basisvoorzieningen als educatie en gezondheidszorg? Welke ID-documenten horen Rohingya's te bezitten?

3.1.8.2. Welke Rohingya's kwamen in het verleden in aanmerking voor het Pakistaanse staatsburgerschap? In welke periode kwamen zij in aanmerking voor het Pakistaanse staatsburgerschap en onder welke voorwaarden?

3.1.8.3. Zijn er Rohingya's die op dit moment in aanmerking komen voor het Pakistaanse staatsburgerschap? Zo ja, onder welke voorwaarden?

3.1.8.4. Kunnen kinderen van Rohingya ouders die het Pakistaanse staatsburgerschap op enigerlei wijze hebben verkregen ook zonder meer het Pakistaanse staatsburgerschap verkrijgen?

3.1.8.5. Hoeveel Rohingya's met de Pakistaanse nationaliteit verblijven er op dit moment in Saoedi-Arabië? Klopt het dat hun Pakistaanse paspoorten sinds 2012 niet verlengd zijn? Zo ja, worden deze nu weer wel verlengd?

3.1.8.6. In het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 zegt u in paragraaf 3.1.6. dat Rohingya's die over een CNIC

beschikken, vaak geen nieuwe kunnen krijgen wanneer deze afloopt. Is dit nog steeds het geval? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet? Is er inmiddels bekend wat de reden hiervan is?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise
Team onderzoek en Expertise
Land-enTaal

3.1.9. Sjiieten

3.1.9.1. Hoe is de situatie van sjiieten in Pakistan? Kunt u daarbij ingaan op regionale/plaatselijke verschillen? Zijn zij doelwit van soennitische groeperingen? In hoeverre ondervinden zij sociale en maatschappelijke discriminatie? Kunnen sjiieten die bedreigd worden de bescherming inroepen van de Pakistaanse autoriteiten? Hoeveel sjiieten zijn er jaarlijks, in de periode 2019 tot op heden, slachtoffer van geweld in Pakistan vanwege hun geloofsovertuiging? Hoeveel dodelijke slachtoffers betreft dit? En hoeveel sjiieten worden jaarlijks beschuldigd van blasfemie?

Datum
30 oktober 2023

Ons kenmerk

3.1.9.2. Hoe is met name de situatie van Pakistaanse Hazara's? Zijn zij doelwit van soennitische groeperingen? Kunnen zij bescherming krijgen van de autoriteiten? Hoeveel Hazara's zijn er jaarlijks, in de periode 2019 tot op heden, slachtoffer van geweld in Pakistan vanwege hun Hazara etniciteit? Hoeveel dodelijke slachtoffers betreft dit?

3.1.9.3. Bestaat er een relatie tussen (Pakistaanse) Hazara's en de Hazara Division in de Khyber Pakhtunkhwa provincie?

3.1.10. Pashtuns

3.1.10.1. Zijn er gebieden/provincies waar Pashtuns in Pakistan worden gediscrimineerd en/of bedreigd door niet-Pashtuns?

Zo ja, in hoeverre is het mogelijk voor Pashtuns om zich hieraan te onttrekken of bescherming te zoeken?

3.1.11. Christenen

3.1.11.1. Kunt u de positie van christenen die vanaf geboorte christen zijn beschrijven? Kunt u daarbij ook ingaan op de positie van christenen die functies vervullen binnen de kerk?

3.1.11.2. Hoe is de situatie voor christenen die prediken/evangeliseren in Pakistan? Is het toegestaan voor christelijke predikers in het openbaar bijeenkomsten te houden en worden daar bijvoorbeeld vergunningen voor afgegeven of bepaalde plekken voor aangewezen?

3.1.11.3. Zijn er activiteiten/acties van de *Dawat-e Islami* en de *Tehreek-e-Labbaik* gericht tegen christenen en waaruit bestaan deze?

3.1.11.4. Zijn er aanwijzingen dat de onder punt 3.1.11.3 genoemde organisaties christenen met de dood bedreigen als zij zich niet bekeren tot de islam en zo ja, op welke schaal gebeurt dit?

3.1.11.5. Hoeveel christenen zijn er jaarlijks, in de periode 2019 tot op heden, slachtoffer van geweld in Pakistan vanwege hun geloofsovertuiging? Hoeveel dodelijke slachtoffers betreft dit? En hoeveel christenen worden jaarlijks beschuldigd van blasfemie? Hoeveel christelijke vrouwen en meisjes worden jaarlijks slachtoffer van gedwongen bekering tot de islam middels gedwongen huwelijken en/of ontvoeringen?

3.1.12. Ahmadi's

3.1.12.1. Kunt u de huidige positie van ahmadi's in zijn algemeenheid beschrijven en eventuele veranderingen sinds het vorige algemene ambtsbericht? Kunt u daarbij ook ingaan op de situatie van ahmadi's die een formele positie bekleden dan wel ondersteunende functies vervullen binnen hun gemeenschap? Kunnen niet-praktiserende ahmadi's, die wel geregistreerd staan in het ahmadi register van het ahmadi jamaat, een risico ondervinden op problemen? Zo ja, wat voor problemen zijn dit?

3.1.12.2. Hoeveel ahmadi's zijn er jaarlijks, in de periode 2019 tot op heden, slachtoffer van geweld in Pakistan vanwege hun geloofsovertuiging? Hoeveel dodelijke slachtoffers betreft dit? En hoeveel ahmadi's worden jaarlijks beschuldigd van blasfemie?

3.1.12.3. Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot de erkenning van ahmadi huwelijken in Pakistan?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum

30 oktober 2023

Ons kenmerk

3.1.13. LHBTI'ers

Ik verzoek u zoveel mogelijk onderscheid te maken tussen de verschillende subcategorieën en daarbij ook in te gaan op regionale verschillen.

3.1.13.1. Is de positie van LHBTI'ers in de periode na de verslaglegging van het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 verbeterd of verslechterd? Kunt u dit toelichten per regio?

3.1.13.2. Kunnen LHBTI'ers in de praktijk enige vorm van bescherming krijgen tegen geweld en/of bedreiging dat tegen hen is gericht?

3.1.13.3. Hebben LHBTI'ers (in het bijzonder trans personen) toegang tot medische ondersteuning/ behandelingen en zorg?

3.1.14. Vrouwen

Ik verzoek u een schets te geven van de positie van vrouwen en daarbij onderscheid te maken naar etnische en religieuze groepering en regio en daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende vragen:

3.1.14.1. Is de positie van vrouwen in de periode na de verslaglegging van het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 verbeterd of verslechterd? Kunt u dit toelichten per regio? Kunt u hierbij ook nader ingaan op de specifieke positie van alleenstaande en gescheiden vrouwen in de verschillende regio's in Pakistan?

3.1.14.2. Zijn er opvangmogelijkheden (van overheidswege of particuliere instellingen) voor vrouwen die zich willen onttrekken aan het geweld? Zijn er aanwijzingen dat er capaciteitsproblemen zijn?

3.1.15. Bloed- en erekwesties

3.1.15.1. In het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 beschrijft u in paragraaf 3.1.13 de stand van zaken omtrent bloed- en erekwesties in Pakistan.

Is de informatie hieromtrent sinds het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 nog actueel? Is hieromtrent meer informatie beschikbaar gekomen?

3.1.15.2. Kunt u aangeven in hoeverre bloed- en eerwraak in Pakistan de afgelopen jaren voorkwam en hoeveel gevallen het vanaf 2019 betrof?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
30 oktober 2023

Ons kenmerk

3.1.16. (Alleenstaande) minderjarigen

3.1.16.1. Hebben minderjarigen toestemming nodig om uit te reizen?

3.1.16.2. Ik verzoek u de positie van minderjarigen sinds het laatste ambtsbericht te actualiseren.

3.1.16.3. Tot welke leeftijd geldt de leerplicht en hoe wordt daarop gehandhaafd?

3.1.16.4. Zijn er volgens het gewoonterecht andere personen of familieleden aangewezen als gezagsdrager over minderjarige kinderen indien een van de ouders komt te overlijden, dan wel uit beeld is?

3.1.16.5. Door wie en waar warden minderjarigen die niet langer opvang hebben bij de ouders (bijvoorbeeld omdat deze zijn overleden) normaal gesproken opgevangen?

3.1.16.6. Zijn de opvangmogelijkheden voor minderjarigen in Pakistan na de verslaglegging van het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 naar lokale maatstaven verbeterd of verslechterd?

3.1.16.7. Hoe is wettelijk het juridisch gezag geregeld over minderjarige kinderen? Aan wie komt juridisch het gezag toe indien de ouders of een van de ouders komt te overlijden, dan wel uit beeld is?

3.1.16.8. Zijn er volgens het gewoonterecht andere personen of familieleden aangewezen als gezagsdrager over minderjarige kinderen indien een van de ouders komt te overlijden, dan wel uit beeld is?

3.1.16.9. Is er een stelsel van pleegzorg beschikbaar? Zo ja, hoe is het toezicht geregeld? Betreft het een stelsel dat vanuit de overheid is gearrangeerd of betreft het een particuliere organisatie, dan wel ngo?

3.1.16.10. Door wie en waar warden minderjarigen die niet langer opvang hebben bij de ouders (bijv. omdat deze zijn overleden) normaal gesproken opgevangen?

3.1.16.11. Als opvang bij ouders/familie niet mogelijk is, zijn er algemene overheidsinstellingen belast met de opvang van alleenstaande minderjarigen in het algemeen en opvang van repatrianten in het bijzonder? Zo ja, wordt naar lokale maatstaven aan de minderjarigen in deze opvangvoorzieningen het volgende geboden: toegang tot het onderwijs en medische zorg, beschikbaarheid van eten kleding en hygiëne? Zo nee, zijn er particuliere opvangvoorzieningen /ngo's die opvang bieden aan (terugkerende)minderjarigen? Welke?

3.1.16.12. Zijn er in het algemeen voldoende plaatsen beschikbaar?

3.1.16.13. Is er psychologische hulp beschikbaar voor minderjarigen die dit nodig hebben? Zo ja, welke hulp is er beschikbaar?

Particuliere opvangvoorzieningen (individueel per opvanghuis te beantwoorden)

3.1.16.14. Biedt de opvangvoorziening naar lokale maatstaven toegang tot het onderwijs en medische zorg, beschikbaarheid van eten kleding en hygiëne?

3.1.16.15. Voor welke minderjarigen is deze opvangvoorziening bestemd (denkt u aan: leeftijd, geslacht, religies en levensovertuigingen)?

- 3.1.16.16. Worden er specifieke doelgroepen van minderjarigen opgevangen, zoals weeskinderen of straatkinderen en/of zijn specifieke doelgroepen uitgesloten van de opvang?
- 3.1.16.17. Is de opvangvoorziening bereid om vrijwillig terugkerende minderjarigen op te vangen? En is de opvangvoorziening bereid om gedwongen terugkerende minderjarigen op te vangen?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
30 oktober 2023

Ons kenmerk

3.1.17. Kastensysteem

3.1.17.1. In het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 beschrijft u in paragraaf 3.1.15 het kastensysteem en de vorm van slavernij die hierbij voorkomt. Zijn er veranderingen opgetreden sinds de vorige verslagperiode? Zo ja, wat voor veranderingen betreffen dit?

3.1.17.2. Onderneemt de Pakistaanse overheid stappen om iets te veranderen aan de stand van zaken omtrent de in het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 in paragraaf 3.1.15 omschreven situatie?

3.2. *Naleving en schendingen*

3.2.1. Vrijheid van meningsuiting

3.2.1.1. Proberen de autoriteiten de inhoud van facebook-, twitterpagina's, blogs en internetdiscussiegroepen in de gaten te houden en zo ja, op welke wijze? Hoe zit dit met andere (traditionele) media? Welke onderwerpen worden gecensureerd? In hoeverre slagen de autoriteiten in het opleggen van censuur?

3.2.1.2. In hoeverre worden mensen buiten Pakistan gevolgd en gescreend door de Pakistaanse autoriteiten?

3.2.1.3. Is er recht op demonstratie in Pakistan? Zo ja, in hoeverre wordt het recht op demonstratie geeerbiedigd? Zijn er deze verslagperiode concrete gevallen waarin demonstraties zijn verboden?

3.2.1.4. In het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 beschrijft u in paragraaf 3.2.1 de situatie voor journalisten in Pakistan. Is de situatie voor journalisten in Pakistan sinds de vorige verslagperiode verbeterd of verslechterd?

3.2.1.4.1. Zijn er berichten over het screenen van online activiteiten/social media van personen bij aankomst in Pakistan?

3.2.2. Vrijheid van godsdienst en levensovertuiging

3.2.2.1. In het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 beschrijft u in paragraaf 3.2.2 de situatie voor afvalligen en atheïsten in Pakistan. Is de situatie voor afvalligen en atheïsten in Pakistan sinds de vorige verslagperiode verbeterd of verslechterd?

3.2.2.2. Hoeveel mensen in Pakistan zijn er jaarlijks sinds 2019 veroordeeld voor blasfemie door een Pakistaanse rechtbank? Wat voor straffen werden er opgelegd? Hoeveel mensen zitten er nu voor blasfemie in de gevangenis in Pakistan? Hoe is hierin de verdeling tussen verschillende religieuze (minderheids)groepen?

3.2.2.3. Hoeveel mensen in Pakistan zijn er jaarlijks sinds 2019 het slachtoffer geworden van een lynchpartij, omdat zij op enigerlei wijze de islam beledigd zouden hebben? Hoe is hierin de verdeling tussen

verschillende religieuze (minderheids)groepen als slachtoffer van lynchpartijen?

3.2.2.4. Wordt er in bepaalde delen van Pakistan bijgehouden wie er wel en niet naar de moskee gaat? Zo ja, waar en door wie? Hoe wordt dit gehandhaafd en bestaan er sancties als iemand niet naar de moskee komt? Wat betekent dit voor religieuze minderheden?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum

30 oktober 2023

Ons kenmerk

3.3. Toezicht en rechtsbescherming

3.3.1. Welke mogelijkheden bestaan er om aangifte bij de politie te doen van een misdrijf?

3.3.1.1. Vindt de aangifte in persoon mondeling en/of schriftelijk plaats?

3.3.1.2. In hoeverre is het mogelijk om online aangifte te doen?

3.3.1.3. Wat is de procedure om aangifte in persoon te doen? Is het bijvoorbeeld verplicht om een identiteitskaart te kunnen tonen bij het doen van aangifte?

3.3.1.4. Wat is de procedure om online aangifte te doen? Welke (identiteits)documenten zijn hiervoor nodig? Kan dit vanuit het buitenland gedaan worden?

3.3.2. Worden aangiftes in behandeling genomen? Kunt u hierbij ingaan op het verschil tussen online en reguliere aangiftes?

3.3.2.1.1. Van welke factoren hangt dit af? Kunt u hierbij ingaan op het verschil tussen online en reguliere aangiftes?

3.3.2.1.2. Worden aangiften doorgaans voldoende voortvarend behandeld? Kunt u hierbij ingaan op het verschil tussen online en reguliere aangiftes?

3.3.2.1.3. Van welke factoren hangt dit af? Kunt u hierbij ingaan op het verschil tussen online en reguliere aangiftes?

3.3.2.1.4. Krijgt men doorgaans een schriftelijke bevestiging van de aangifte?

Zijn aangiftes bij de politie via corruptie makkelijk te verkrijgen? Kunt u hierbij ingaan op het verschil tussen online en reguliere aangiftes?

3.3.2.2. Bevat de aangifte/politierapport (FIR) een bepaald nummer of een ander specifiek kenmerk? Is het mogelijk met dit nummer online de aangifte te vinden en te kunnen bekijken? Kan een reguliere aangifte (die in persoon is gedaan) online worden ingezien/gedownload? Kan een online aangifte online worden ingezien/gedownload? Wat is er nodig om een reguliere, dan wel online, aangifte online of op een politiebureau in te zien?

3.3.3. Wordt men doorgaans ook op de hoogte gehouden van het verloop van het onderzoek en de uitkomst ervan? Kan een aangifte, zowel regulier als online, in het buitenland worden afgewacht?

3.3.4. Welke mogelijkheden bestaan er om bescherming te zoeken bij andere (hogere) autoriteiten/ instanties indien de politie in gebreke blijft?

3.3.5. Heeft het in de praktijk zin bescherming te zoeken bij deze instanties?

3.3.5.1. Van welke factoren hangt dit af?

3.3.6. In hoeverre kunnen ngo's of internationale organisaties bij het verkrijgen van bescherming behulpzaam zijn?

3.3.7. Wetgeving

- 3.3.7.1. Zijn er sinds het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 wijzigingen aangebracht in de blasfemie etgeving, zowel op regionaal als op landelijk niveau? Zo ja, welke, wanneer zijn deze wijzigingen ingegaan en wat betekenen deze wijzigingen (in de praktijk) voor de positie van de verschillende religieuze groepen? Kunt u in het bijzonder ingaan op de "*Tahafuz-e-Bunyah Islam*" (blasfemi.e)wet. Is deze wet in werking getreden? Zo ja, sinds wanneer en welke religieuze groepen kunnen nadeel ondervinden van deze wet? Wat is de praktische uitwerking van deze wet? Heeft deze wet in heel Pakistan effect, of alleen in een bepaalde regio?
- 3.3.7.2. Zijn er sinds het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 wijzigingen in andere bestaande wetgeving, zowel op regionaal als op landelijk niveau, dan de blasfemiewetgeving aangebracht of is nieuwe wetgeving aa'ngenomen die van belang kunnen zijn voor de positie van de verschillende religieuze groepen? Zo ja, welke, wanneer zijn deze wijzigingen ingegaan en wat betekenen deze wijzigingen (in de praktijk) voor de positie van de verschillende religieuze groepen?

3.3.8. Rechtsgang

- 3.3.8.1. In hoeverre heeft een verdachte in Pakistan in de praktijk toegang tot een advocaat?
- 3.3.8.2. In hoeverre is het mogelijk het register van de verschillende (landelijk, regionaal, district) *bar councils* online te raadplegen?
- 3.3.8.3. In het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 beschrijft u in paragraaf 3.3.8 de procedures omtrent echtscheidingen en de omstandigheden omtrent gemengde huwelijken. Zijn hierin relevante zaken gewijzigd sinds het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022?
- 3.3.8.4. Fatwa's
- 3.3.8.4.1. In het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 beschrijft u in paragraaf 3.3.8 wat een fatwa in het algemeen is en wat een fatwa met een doodsvonnissen betekent. Is de informatie hieromtrent sinds het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 nog actueel? Is hieromtrent meer informatie beschikbaar gekomen?
- 3.3.8.4.2. Kan elke Mawlana, Molvi, mullah, imam, van een kleine, grotere of grote moskee een (officiële, dan wel officieuze, hierna enkel fatwa genoemd) fatwa met een doodsvonnissen over iemand uitspreken/uitvaardigen, ondanks het feit dat dit officieel alleen door een mufti zou moeten kunnen? Hoeveel waarde wordt er gehecht aan de uitvaardiging van een fatwa met een doodsvonnissen door voorgenoemden, anders dan een mufti?
- 3.3.8.4.3. In welke vorm worden fatwa's met een doodsvonnissen tegenwoordig kenbaar gemaakt? Is dit mondeling, op papier, of anderszins?
- 3.3.8.4.4. Hoe vaak, t iemand bekend met het feit dater een fatwa met een doodsvonnissen zou zijn uitgevaardigd tegen hem of haarzelf?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum

30 oktober 2023

Ons kenmerk

- 3.3.8.4.5. Welke religieuze islamitische groepen vaardigen fatwa's met een doodvonnis uit en jegens wie doen zij dit? Is het hierbij aannemelijk dat er door sjiieten een fatwa met een doodsvonnis wordt uitgevaardigd tegen een soenniet? Vaardigen Ahmadi's ook fatwa's uit met doodsvonnissen?
- 3.3.8.4.6. Worden er sinds 2019 meer fatwa's met een doodsvonnis uitgevaardigd in Pakistan, in vergelijking met de jaren daarvoor? Zijn er bepaalde regio's in Pakistan waar verhoudingsgewijs meer fatwa's met een doodsvonnis worden uitgevaardigd dan in andere regio's van Pakistan?
- 3.3.8.4.7. Hoeveel mensen zijn er in Pakistan de afgelopen jaren daadwerkelijk omgebracht, naar aanleiding van een uitgevaardigd fatwa met een doodsvonnis?
- 3.3.8.4.8. Worden er ook nefatwa's met een doodsvonnis op papier verkocht of zelf gemaakt ten behoeve van asielaanvragen?
- 3.3.8.4.9. Hoe aannemelijk is het dat een fatwa met een doodsvonnis of een beschuldiging van blasfemie in de (lokale) krant (online of fysiek) verschijnt?
- 3.3.8.4.10. Hoe aannemelijk is het dater op frauduleuze wijze, ten behoeve van een asielaanvraag, een fatwa met een doodsvonnis of een beschuldiging van blasfemie in de (lokale) krant (online of fysiek) verschijnt?
- 3.3.8.4.11. In hoeverre kunnen (en zullen) de autoriteiten bescherming bieden aan individuen waartegen een fatwa met een doodsvonnis is uitgesproken?

3.3.9. Mishandeling en foltering

- 3.3.9.1. In hoeverre wordt uitvoering geven aan de The Torture and Custodial Death (Prevention and Punishment) Bill, 2022?

3.3.10. Onrechtmatig toe-eigenen van land (*land grabbing*)

- 3.3.10.1. Hoe wijdverbreid is *land grabbing* in Pakistan per regio?
- 3.3.10.2. In het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022 schrijft u in paragraaf 3.3.10 over *land grabbing* in Pakistan. Zijn er op dit gebied relevante ontwikkelingen geweest in Pakistan sinds het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022?

3.3.11. Verdwijningen en ontvoeringen

Kunt u aangeven op welke schaal per regio in Pakistan gedwongen verdwijningen plaatsvinden en wat hiervan per regio (veelal) de reden van is?

3.3.12. Jirga-uitspraken

In welke regio('s) in Pakistan komen Jirga's het meeste voor? Hoeveel voorkomend zijn Jirga's met doodsvonnissen in Pakistan? Hoe vaak wordt dit ook daadwerkelijk voltrokken? Wat is de man-vrouw verhouding bij de terdoodveroordeelden door Jirga's?

3.3.13. Mediaberichten en asielzaken

Hoe betrouwbaar is de berichtgeving in de Pakistaanse media? Kunnen Pakistanen berichten (die niet waar zijn en waarmee een asielrelaas kan worden onderbouwd) in de (lokale) krant (of andere media) laten

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise
Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
30 oktober 2023

Ons kenmerk

plaatsen tegen betaling? Is het in Pakistan mogelijk om tegen betaling of tegen een andere dienst, een nepbericht in een krant of op een webpagina op te laten nemen? Zo ja, hoe vaak komt dit voor en welke media lenen zich daarvoor?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
30 oktober 2023

Ons kenmerk

4. Vluchtelingen

Ik verzoek u ten aanzien van het gebruik van de term vluchteling rekening te houden met het onderscheid in het dagelijks taalgebruik en het juridische begrip vluchteling.

4.1. *Wat zijn de wettelijke bepalingen in Pakistan met betrekking tot vreemdelingen in Pakistan (Afghanen, Rohingya's)?*

4.1.1. Hoe verkrijgen zij legaal verblijf?

4.1.2. Is het hen toegestaan te werken?

4.1.3. Hoe werken de wetsbepalingen uit in de praktijk?

4.1.4. Kan men zich met een verblijfsvergunning bewegen en vestigen in heel Pakistan?

4.1.5. Wordt in wetgeving en/of praktijk onderscheid gemaakt naar nationaliteit van de vreemdeling?

4.2. *Terugkeer, inreis, vluchtelingen*

4.2.1. Heeft Pakistan een *Exit Control List* en wat voor mensen staan erop? Betreft dit naast personen die worden gezocht wegens een misdrijf, ook politieke opposanten?

4.2.2. Hoeveel geregistreerde en ongeregistreerde asielzoekers/vluchtelingen verblijven er momenteel in Pakistan? Hoeveel daarvan zijn Afghaans en hoeveel daarvan zijn Rohingya?

4.2.3. Kent Pakistan een verbod op refoulement?

4.2.4. Is er, sinds het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022, in zijn algemeenheid informatie over gedwongen terugsturen door de autoriteiten van Pakistan van asielzoekers direct aan de grens dan wel over gedwongen uitzettingen door de autoriteiten van Pakistan van vreemdelingen die al langer in Pakistan verblijven, in het bijzonder Afghaanse asielzoekers? Zo ja, hoe is daarop gereageerd door UNHCR en/of mensenrechtenorganisaties?

4.2.5. Kent Pakistan inmiddels een nationale procedure die voorziet in de mogelijkheid om asiel aan te vragen bij de autoriteiten van Pakistan? Zo ja, is er een nationale instantie of UNHCR verantwoordelijk voor de statusdeterminatie?

4.2.6. Wat is de verblijfsstatus van asielzoekers en erkende vluchtelingen? Of worden zij gedoogd en, zo ja, worden zij dan geregistreerd? Krijgen zij een bewijs van registratie?

4.2.7. Welke rechten heeft een vreemdeling die asiel heeft aangevraagd of die de status van vluchteling heeft, verleend door een nationale instantie van Pakistan dan wel door de UNHCR, met name op het gebied van huisvesting, onderwijs en gezondheidszorg? Mag hij (betaalde) werkzaamheden verrichten?

4.2.8. Kan in het kort worden omschreven onder welke levensomstandigheden asielzoekers en vluchtelingen in de praktijk in het algemeen in Pakistan verblijven?

4.2.9. Hebben vreemdelingen (Afghanen en Rohingya bijvoorbeeld) in Pakistan enig recht op gezondheidszorg en onderwijs? Welke documenten zouden zij moeten bezitten voor een legaal verblijf in Pakistan? Welke rechten kunnen zij dan ontlenen aan die desbetreffende documenten? Hoe ziet dit er in de praktijk uit?

- 4.2.10. Welke rol speelt de UNHCR hierin? Vluchtelingen die de desbetreffende documenten niet bezitten, kunnen die zich wenden tot een bepaalde instantie? Hoe wordt omgegaan met ongedocumenteerde vreemdelingen in Pakistan?
- 4.2.11. Kunt u ingaan op eventuele nieuwe ontwikkelingen/regels t.a.v. vreemdelingen/ asielzoekers/ vluchtelingen in Pakistan sinds het algemeen ambtsbericht Pakistan uit september 2022?
- 4.2.12. Kunt u aangeven welke grensovergangen er tussen Afghanistan en Pakistan open, deels open of gesloten zijn (zoals bijv. Chaman en Torkham)?
- 4.2.13. Welke rechten kan men ontlenen aan een *Proof of Registration* (PoR) kaart?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
30 oktober 2023

Ons kenmerk

5. Terugkeer

- 5.1.1. Zijn er gevallen bekend waarin migranten die (gedwongen) terugkeren bij aankomst door de autoriteiten problemen krijgen? Zo ja, wat was hun behandeling? Kunt u beschrijven wat de feitelijke problemen zijn? Maakt het hierbij uit welk soort document iemand bij zich heeft bij terugkeer? Waarom wel of niet?
- 5.1.2. Hoe is de situatie voor terugkerende afgewezen asielzoekers? Zijn er personen met een bepaald profiel (bijv. religie, etniciteit) die de speciale negatieve aandacht krijgen bij terugkeer? Hoe zit dit in het bijzonder voor Ahmadi en (vermeende) Baloch separatisten en hun familieleden die (in sommige gevallen meerdere jaren) buiten Pakistan hebben verbleven?

Indien u vragen heeft over bovengenoemde aandachtspunten kunt u contact opnemen met Team Onderzoek en Expertise Land en Taal.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
Namens deze,

Team Onderzoek en Expertise Land en Taal